

Sygn. akt IV U 633/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 czerwca 2015r. w S.

odwołania F. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 30 kwietnia 2014 r. Nr (...)

w sprawie F. G.

z udziałem zainteresowanego (...) spółka z o. o. spółka komandytowa z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczona F. G. jako pracownik u płatnika składek (...) spółka z o. o. spółka komandytowa z siedzibą w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 01 grudnia 2013r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. na rzecz (...) spółka z o. o. spółka komandytowa z siedzibą w W. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 633/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 kwietnia 2014 r. nr (...), znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. działając na podstawie art. 83 ust. 1, art. ust. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1, art. 38 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 83 § 1 kc oraz art. 22 § 1 i art. 300 kp stwierdził, iż ubezpieczona F. G. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o. o. Sp. k. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu od dnia 1 grudnia 2013r.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy wskazał, że F. G. została od dnia 1 grudnia 2013 r. zgłoszona przez płatnika składek (...) Sp. z o. o. Sp. k. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Od dnia 7 stycznia 2014 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy. Zdaniem ZUS, zarówno płatnik składek jak i sama ubezpieczona nie udowodnili, aby F. G. faktycznie wykonywała pracę w (...) Sp. z o. o. Sp. k. Z nadesłanych przez płatnika składek ofert nie wynika również, by ich autorem była ubezpieczona. Ponadto, płatnik składek nie zatrudnił na miejsce ubezpieczonej innego pracownika. Powyższe, w ocenie ZUS, powoduje, iż umowę o pracę łączącą strony należy uznać za pozorną. Miała ona bowiem na celu jedynie uzyskanie prawa do wypłaty świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła F. G., która domagała się zmiany zaskarżonej decyzji i ustalenia, iż podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Ubezpieczona podniosła, iż wykonywała pracę u płatnika składek począwszy od dnia 1 grudnia 2013 r. Jak wskazała, od dnia 26 lutego 2014 r. do 4 marca 2014 r. przebywała w Szpitalu (...) A. M. w W., gdzie rozpoznano u niej zagrażający poród przedwczesny. Od dnia 22 kwietnia 2014 r. ubezpieczona ponownie przebywała w wyżej wymienionym szpitalu. W ocenie skarżącej, ZUS dokonał swobodnej oceny dowodów zgromadzonych w jej sprawie (odwołanie k.1-3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odwołanie k.4-5).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 29 listopada 2013 r. F. G. zawarła z (...) Sp. z o. o. Sp. k. w W. umowę o pracę na okres 4 lat począwszy od dnia 1 grudnia 2013 r., na podstawie której została zatrudniona na stanowisku koordynatora projektów szkoleniowych. Strony umowy o pracę uzgodniły wynagrodzenie dla ubezpieczonej za wykonywaną pracę w wysokości 5000 zł brutto miesięcznie (umowa o pracę k. 139 akt organu rentowego). Do jej zadań ubezpieczonej należało m. in. tłumaczenie umów z kontrahentami, tłumaczenie materiałów szkoleniowych, udzielanie odpowiedzi na zapytania klientów, dbanie o dobre stosunki z firmami angielsko i francuskojęzycznymi (zakres obowiązków k. 141 akt organu rentowego). Strony zawierając umowę postanowiły, że ubezpieczona swoją pracę będzie wykonywała w siedzibie firmy oraz po uzgodnieniu z pracodawcą w dowolnym miejscu wybranym przez pracownika. Ubezpieczona rozpoczęła świadczenie pracy od dnia 2 grudnia 2013 r., pracowała w godzinach od 9.00 do 17.00 codziennie. Przez pierwszy tydzień ubezpieczona swoją pracę wykonywała w siedzibie firmy, a następnie zgodnie z uzgodnieniami z pracodawcą pracowała w domu. Pracodawca dnia 9 grudnia 2013 r. powierzył ubezpieczonej sporządzenie tłumaczenia z języka francuskiego na język polski szkolenia pod tytułem „Karty pedagogiczne” określając termin na wykonanie tłumaczenia do dnia 6 stycznia 2014 r. (polecenie k. 39 akt organu rentowego). Ubezpieczona wykonała polecenie zgodnie z jego treścią (potwierdzenie odbioru tłumaczenia k.35, tłumaczenie k. 53-133 akt organu rentowego). Pracodawca kontaktował się z ubezpieczoną telefonicznie i mailowo wydając polecenia do realizacji (korespondencji elektronicznej k. 37-43 akt organu rentowego). Zwierzchnikiem ubezpieczonej był P. P., który nadzorował powierzoną ubezpieczonej pracę. Pracodawcy zależało na wykonaniu powierzonych ubezpieczonej zadań w określonych terminach. Pracodawca większą rolę przywiązywał do rezultatów pracy, a mniejszą do czasu i miejsca pracy. Pracodawca był zadowolony z pracy ubezpieczonej, nie zgłaszał żadnych uwag do wykonanych przez nią tłumaczeń. Ubezpieczona umawiała się również z klientami w celu przedstawienia im oferty szkoleniowej pracodawcy. Do szło w związku z tym do spotkania w grudniu 2013 r. z M. N. (1), która jako regionalny kierownik ds. szkoleń i rozwoju firmy (...) poszukiwała firmy, która miała zorganizować szkolenie dla kilkunastu menadżerów. Ubezpieczona na spotkaniu M. N. (1) przedstawiła ubezpieczonej tematykę szkolenia, którą była zainteresowana, a ubezpieczona zobowiązała się w styczniu 2014 r. przesłać jej ofertę cenową i program szkolenia i miało dojść do dalszych rozmów w tej kwestii. W związku z tym, że ubezpieczona od 7 stycznia 2013r. przebywała na zwolnieniu lekarskim dalsze rozmowy prowadził P. P. (zeznania świadka M. N. k. 50). Ubezpieczona współpracowała również z biurem księgowym pracodawcy, bowiem przynosiła do biura księgowego faktury kosztowe i szkoleniowe wystawione przez nią w grudniu 2013 r. (zeznania świadka W. R. k. 34v-35). W dniu zawarcia umowy o pracę F. G. była w ciąży, o czym jeszcze nie wiedziała, lekarze powiedzieli jej że jest bezpłodna. Pracodawca w momencie zawierania z nią umowy nie wiedział

zatem, że jest w ciąży (zeznania stron k. 60v-61v). W związku z tym, iż okazało się, że ubezpieczona jest w ciąży bliźniaczej zagrożonej od dnia 7 stycznia 2014 r. ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim do rozwiązania. W związku z powyższym część jej obowiązków przejął P. P., a tłumaczenia zlecane są podmiotom zewnętrznym (zeznania zainteresowanego k. 61). Wynagrodzenie za wykonaną pracę było wypłacone ubezpieczonej za miesiąc grudzień 2013 i styczeń 2014 r. na konto (potwierdzenia przelewów k. 211-213 akt organu rentowego).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie obdarzonego przez Sąd wiarygodnością.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Sporną okolicznością w niniejszej sprawie było, czy F. G. i (...) Sp. z o. o. Sp. k. w W. łączył stosunek pracy od dnia 1 grudnia 2013r.

Stosownie do treści art. 22 § 1 kp przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W celu określenia, czy umowa o pracę zawarta pomiędzy F. G. i (...) Sp. z o. o. Sp. k. w W. zawarta została dla pozoru, należy odwołać się do poglądów wyrażonych w orzecznictwie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 12 lipca 2012 r. II UK 14/12, w orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że umowa o pracę jest zawarta dla pozoru i nie może w związku z tym stanowić tytułu do objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli gdy strony z góry zakładają, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Nie można zatem przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, jeżeli pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca tę pracę przyjmował. Należy pamiętać również o poglądzie wyrażonym przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu do wyroku z dnia 14 października 2014 r. III AUa 25/14, zgodnie z którym, dla ustalenia, że doszło do powstania pomiędzy stronami stosunku pracy, nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, takich jak podpisanie umowy o pracę, zgłoszenie do ubezpieczenia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki wynikające z umowy o pracę i to czyniły. Zgodnie z dyspozycją art. 22 k.p. stosunek pracy charakteryzuje się pewnymi szczególnymi cechami: konieczność osobistego wykonywania pracy, podporządkowanie pracodawcy, wykonywanie pracy na jego rzecz i ryzyko oraz odpłatność pracy. Istotą stosunku pracy jest zatem, aby m.in. praca odbywała się pod kierownictwem pracodawcy i by pracownik stosował się do jego poleceń związanych zwłaszcza z organizacją i przebiegiem pracy. Świadcząc umowę o pracę pracownik jest podporządkowany pracodawcy, co do czasu, miejsca i sposobu jej wykonywania. (...) Po stronie pracownika musi zatem istnieć chęć świadczenia pracy oraz możliwość jej świadczenia, a po stronie pracodawcy potrzeba zatrudnienia i korzystania z tej pracy za wynagrodzeniem.

Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie II UK 161/05 wskazał, iż przy zakwestionowaniu przez ZUS umowy o pracę rzeczą sądu jest ustalenie, czy faktyczne oświadczenia woli stron miało na celu nawiązanie stosunku pracy w rozumieniu art. 22 k.p, czy też zamiarem pracodawcy było oddanie przysługi ubezpieczonemu w postaci zgłoszenia jej do ubezpieczenia w sytuacji, gdy nie potrzebował pracownika i miał świadomość tego, że umowa nie będzie go obowiązywać, jego ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne będą krótkotrwałe, a ubezpieczona była zainteresowana objęciem jej ubezpieczeniem społecznym ze względu na spodziewaną niezdolność do pracy i związane z tym prawo do świadczeń. Gdyby z faktycznych oświadczeń woli stron wynikał taki zamiar, wykonywanie przez ubezpieczonego różnych czynności w firmie nie byłoby traktowane jako wykonywanie umowy o pracę. Natomiast w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama ich świadomość co do wystąpienia w

przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (art. 58 § 1 k.c.).

Stosownie do treści art. 58 § 1 kc nieważności czynności prawnej zachodzi, gdy celem czynności prawnej jest obejście ustawy. Przyjmuje się, że działanie mające na celu obejście ustawy polega na wywołaniu pewnego skutku prawnego, który jest zakazany przez przepisy bezwzględnie obowiązujące, za pomocą takiego ukształtowania czynności prawnej, że zewnętrznie ma ona cechy niesprzeciwiające się obowiązującemu prawu. Zgodnie z powyższym, aby przyjąć, że umowa o pracę zmierza do obejścia prawa, wymagane jest poczynienie konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej. Dodatkowo, jeżeli w konkretnym przypadku została zawarta umowa o pracę nienaruszająca art. 22 kp, nie można stawiać zarzutu zawarcia takiej umowy w celu obejścia prawa, nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Znajduje to swoje uzasadnienie w przepisach ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 cytowanej ustawy obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i rentowe obejmuje pracowników, czyli - stosownie do art. 2 kodeksu pracy - osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, a nie takie, które tylko umowę o pracę zawarły (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013r., III AUa 1039/12).

Na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, iż F. G. rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz płatnika składek. Wywiązywała się bowiem z ciężących na niej obowiązków pracowniczych. Zostało udowodnione w toku procesu, że ubezpieczona codziennie przez pierwszy tydzień pracy przyjeżdżała do siedziby firmy i świadczyła na jej rzecz pracę, zgodnie z zakresem powierzonych jej obowiązków. Następnie dnia 9 grudnia 2013 r. pracodawca powierzył ubezpieczonej wykonanie tłumaczenia z języka francuskiego na polski materiału szkoleniowego wskazując, że powyższe zadanie ma wykonać do dnia 6.01.2014 r. Wówczas ubezpieczona świadczyła pracę w domu wykonując powierzone jej tłumaczenie. Pracując w domu ubezpieczona nawiązywała również kontakty z klientami pracodawcy przedstawiając im ofertę szkoleniowa pracodawcy i umawiając się na spotkania w tej sprawie. Przed pójściem na zwolnienie lekarskie ubezpieczona wykonała tłumaczenie szkolenia, sprawdziła przetłumaczone szkolenie, przygotowała umowę w języku francuskim, umawiała się z klientami, wystawiała faktury, zanosila faktury i rachunki do księgowości, wykonywała polecenia przesłane jej przez pracodawcę drogą elektroniczną. Wykonywanie pracy przez ubezpieczoną wynika z treści zeznań świadków: W. R. (k.34v-35), M. N. (1) (k.50), dowodu z przesłuchania ubezpieczonej i zainteresowanego w charakterze strony (k. 60v-61v), z dokumentów załączony przez ubezpieczoną i zainteresowanego organowi rentowemu przed wydaniem zaskarżonej decyzji.

Sąd uznał złożone zeznania za wiarygodne, obrazują one charakter świadczonej pracy przez ubezpieczoną i specyfikę tej pracy. Wykonywanie pracy powierzonej ubezpieczony potwierdził pracodawca wskazując, że był zadowolony z pracy ubezpieczonej, a po tym jak poszła na zwolnienie musiał korzystać z tłumaczeń sporządzanych przez podmioty zewnętrzne w ramach zleceń. Ponadto pracodawca zeznał, że ubezpieczona była rozliczana z terminowości wykonywanych zadań. Pracodawca miał stały kontakt z ubezpieczoną telefonicznie i mailowy. Ze względu na specyfikę profilu działalności zainteresowanego, pracodawca kontaktował się z ubezpieczoną w w/w sposób.

F. G., jak wynika z materiału zgromadzonego w sprawie, jest osobą o wysokich kwalifikacjach, doświadczeniu, biegle włada językiem francuskim i angielskim. Z racji wcześniej prowadzonej działalności gospodarczej miała wiele własnych kontaktów, które wykorzystywała w celu promowania oferty zainteresowanego. Ze względu na posiadane kwalifikacje ubezpieczona była wartościowym pracownikiem dla zainteresowanego. Dlatego nie można również uznać, aby wynagrodzenie w kwocie 5000 zł brutto nie było adekwatne do wykonywanej pracy. Z zeznań pracodawcy wynika, iż koszt jednorazowego zlecenia wykonania tłumaczenia wynosi od 1500 do 2500zł, dlatego kwota 5000 zł wynagrodzenia była dla niego korzystna.

Reasumując, podkreślić należy, iż ustalony w sprawie materiał dowodowy pozwala na stwierdzenie, iż zakres i sposób obowiązków wykonywanych przez F. G. wypełnia cechy stosunku pracy, w rozumieniu art. 22 kp. Wykazane zostało, że

ubezpieczona faktycznie świadczyła pracę, tak więc zarzut pozorności umowy wywiedziony został przez organ rentowy błędnie i się nie potwierdził.

W niniejszej sprawie umowa o pracę z dnia 29 listopada 2013r. zawarta między stronami nie jest sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego, ani nie zmierza również do obejścia przepisów prawa. Ustalone w umowie wynagrodzenie za pracę w kwocie 5000 zł brutto jest adekwatne do wykonywanej przez ubezpieczoną pracy.

Zgodnie z art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Obowiązek ubezpieczenia społecznego powstaje w dniu nawiązania stosunku pracy a ustaje w dniu rozwiązania stosunku pracy.

Zgodnie z powyższym należy stwierdzić, że ubezpieczona F. G. od dnia 1 grudnia 2013 r. pozostawała w stosunku pracy i podlegała w tym czasie obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji wyroku. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).